پشت بوم

۲ هنرمند در اقلیمی نگنجند؟

حسین عبدالهاشم‌پور

● مالزی، سال۲۰۲۰ کشوری توسعه‌یافته است: جدای از ده‌ها دلیل دستیابی به چنین امر مهمی مانند برنامه‌محوربودن، نقشه راه عقلانی ماهاتیر محمد و... معتقدم فاصله این کشور از «منیت‌ها» را نباید نادیده انگاشت؛ از جمله اینکه می‌دانید در مالزی ۹پادشاه حضور دارند و هر پنج‌سال به قیدقرعه یک‌نفر از آنها به پادشاهی کل مالزی برگزیده می‌شود و دیگران از او پیروی می‌کنند... و در این میان، اهل هنر، گواهی می‌دهند که اگر به فرض محال هم دوپادشاه در اقلیمی بگنجند، غیرممکن است دوهنرمند در اقلیمی بگنجند! «هنرمندان یکدیگر را قبول ندارند» باوری است که از دیرباز در این سرزمین بر سر زبان‌ها افتاده و گمانم این است که همین خودمحوری و منیت‌ها، بزرگ‌ترین آسیب‌ها را به توسعه هنر و ضریب نفوذ هنرمندان در اجتماع زده است؛ نبودن نهادهای مدنی قدرتمند در متن جامعه هنری که بتواند حقوق هنرمندان را استیفا کند نیز در سایه همین عیب بزرگ خانواده هنری به وجود آمده است؛ مردم بسیار شنیده‌اند فلان هنرمند و بهمان هنرمند گرد یک میز نمی‌نشینند و از آن بدتر، به اکراه دیگری را هنرمند اطلاق می‌کنند؛ تا در بر چنین پاشنه‌ای بچرخد، آنها که خواهان گوشه‌نشینی هنرمند و از حضور هنر در متن مردم واهمه دارند، خواهند تاخت و صفت‌هایی نظیر لغو، جلوگیری و تحدید، پیشوند محتمل رویدادهای هنری خواهد بود؛ چون در عصر معاصر هیچ دولتی نمی‌تواند معجزه کند؛ قهرمان این‌روزهای همه جوامع، خودِخودِ مردم‌اند؛ بنابراین مردمان هنرمند تا نخواهند و یک‌دل نباشند، صد دولت دیگر هم نمی‌تواند حق هنر در این مملکت را محقق کند.

نگاه

بدرقه کیکاووس جهانداری به خانه ابدی

● پیکر مرحوم کیکاووس جهانداری، مترجم پیشکسوت کشورمان دوشنبه، ششم بهمن پس از تشییع در تهران، در بهشت‌سکینه(س) کرج به خاک سپرده شد. به گزارش ایسنا، آیین تشییع و تدفین جهانداری با حضور جمعی از فرهنگ‌دوستان، ناشران و نویسندگان برگزار شد. مرحوم کیکاووس جهانداری مترجم صاحبنام ادبیات آلمانی که از پژوهشگران مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی بود، در سال۱۳۰۲ چشم به جهان گشود و پس از گذراندن تحصیلات مقدماتی، وارد دانشگاه تهران شد. او در سال۱۳۲۸ در رشته زبان‌های خارجی از دانشکده ادبیات و علوم‌انسانی فارغ‌التحصیل شد. جهانداری مدتی در کتابخانه دانشکده ادبیات دانشگاه تهران به کار پرداخت، از سال۱۳۳۴ به مدت ۱۱سال سمت معاونت کتابخانه مجلس (سنای سابق) را عهده‌دار بود و پس از آن تا پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، ریاست آن کتابخانه را در اختیار داشت. در سال۱۳۳۹ به مدت شش‌ماه، به دعوت دانشگاه فرانکفورت رهسپار کشور آلمان شد و در آنجا به تدریس زبان فارسی پرداخت. او همچنین مدتی مدیر بخش منابع خارجی مرکز دایره‌المعارف بزرگ اسلامی بود. جهانداری آثار تحقیقی زیادی به‌ویژه در حوزه تاریخ و ادبیات را از زبان آلمانی به زبان فارسی برگردانده که از آن جمله می‌توان به ترجمه سفرنامه‌های اروپایی دوره صفوی و ترجمه آثار مهم ادبیات آلمانی اشاره کرد. تاریخ ایران و ممالک همجوار آن از زمان اسکندر تا انقراض اشکانیان، تشکیل دولت ملی در ایران (حکومت آق‌قویونلو و ظهور دولت صفوی)، افسانه و ۱۳داستان دیگر، مبانی تاریخ ساسانیان، شاه‌اسماعیل دوم‌صفوی، یک‌حادثه دردناک، قطار به‌موقع رسید و خاطرات نیدرمایر (زیر آفتاب‌سوزان ایران) از جمله ده‌ها آثار ترجمه‌شده توسط این مترجم پیشکسوت کشورمان است. منتقدان ادبی بهترین ترجمه منتشرشده از او را ترجمه رمان «گرگ بیابان» اثر هرمان هسه می‌دانند که بیشترین شهرت جهانداری در دنیای ترجمه نیز به همین دلیل است.

برای اولین‌بار در یک موزه برپا می‌شود

نیم‌قرن هنر «تناولی» در آمریکا

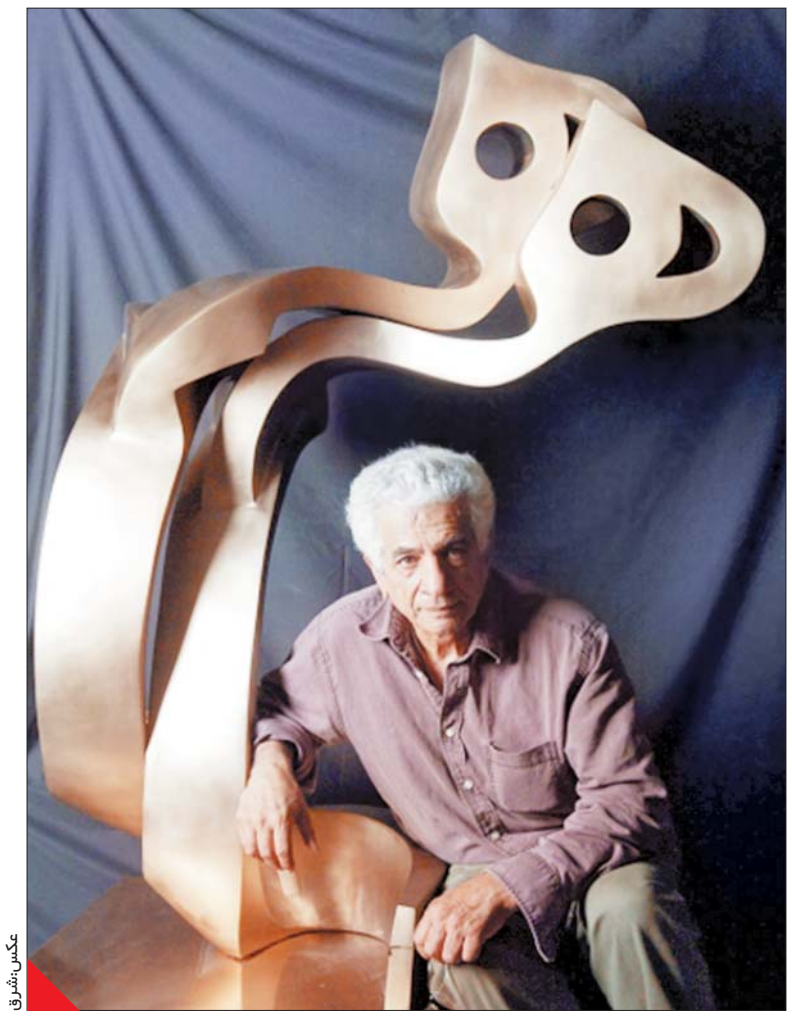

عکس: شرق

شرق: گفت‌وگوی هنری پرویز تناولی، فراسوی مرزها، این‌بار در آمریکا ادامه می‌یابد. موزه دیویس‌کالج شهر ولِزلی ماساچوست در حالی میزبان نخستین نمایشگاه مرور آثار (رتروسپکتیو) این هنرمند در آمریکا خواهد شد که برای اولین‌بار است که آثار او در یک موزه آمریکایی به نمایش گذاشته می‌شود.

پرویز تناولی، مجسمه‌ساز و پژوهشگر ایرانی را می‌توان پرگفت‌وگوترین هنرمند ایرانی و خاورمیانه در فراسوی مرزهای کشور دانست. به‌دنبال شکل‌گیری بازار جهانی آثار هنر معاصر ما، نام او بیش از هر هنرمند ایرانی دیگری در جهان شناخته شد. مجسمه «تخت‌جمشید» او که از مجموعه دیوارهایش محسوب می‌شود، آوریل۲۰۰۸، رکوردی ۲/۸میلیون‌دلاری در حراج کریستیز دوبی به جا گذاشت؛ رکوردی که تابه‌حال در هیچ‌یک از حراج‌های موسسات کریستیز، ساتبیز و بونامز برای هنر ایران و عرب شکسته نشده است. همچنین فروش آثار او با قیمت‌های بالا در مراکز و حراج‌های معتبر باعث معرفی هنر ایران و مطرح‌شدن آن در مجلات تخصصی هنر شد.

نمایشگاهی که قرار است از آثار تناولی برپا شود از ۱۰فوریه (بیست‌ویکم بهمن) تا هفتم‌ژوئن۲۰۱۵ در موزه دیویس کالج در دانشگاه ولسکی دایر خواهد بود و در مراسم افتتاحیه، این هنرمند حضور خواهد داشت و با بازدیدکنندگان گفت‌وگو خواهد کرد. این رویداد، نخستین نمایشگاه جامع رتروسپکتیو درباره کارهای یک هنرمند ایرانی است که از سوی یک موزه آمریکایی برپا می‌شود. این نمایشگاه آثار عمده دوره فعالیت هنری پرویز تناولی را به نمایش خواهد گذاشت و در آن شاخه‌های مختلف هنر مانند مجسمه، نقاشی، طراحی پوستر و چاپ، سرامیک، فرش و جواهراتی که برخی متعلق به دهه۱۹۶۰ هستند، به بازدید عموم گذاشته می‌شود. این آثار قدیمی متعلق به متولی موزه دیویس، لیزا فیشمن و شیوا بلاغی از دانشگاه براون است؛ ضمن اینکه در برپایی نمایشگاه مریم و ادوارد ایزلر/گلدمن ساچز نیز همکاری دارند؛ زوجی که در زمینه هنر و فرهنگ بصری خاور نزدیک، میانه و دور فعالیت می‌کنند.

فیشمن به‌عنوان یکی از مجموعه‌داران آثار تناولی به آرت‌نت‌نیوز گفته است: ««واضح است که پرویز تناولی هنرمندی با پرستیژ، وجهه بزرگ و دیرینه و بسیار اثرگذار است. بسیاری از آثار قدیمی‌اش قابل‌ملاحظه هستند.»

فیشمن اظهار کرده که به همراه ایزلر انتظار دارند «این نمایشگاه بتواند به‌طورکامل مخاطبانی جدید را برای کارها و پیشینه فوق‌العاده تناولی به همراه آورد و در عین حال، چشم‌اندازی نو را برای خیل مجموعه‌داران و تحسین‌کنندگان آثار هنری از سراسر جهان تصویر کند.»

به‌نظر او در آثار تناولی «می‌توان به وضوح قدرت و قابلیت فراتر رفتن هنر از مرزهای فرهنگی و سیاسی را در عین توجه به ریشه‌ها مشاهده کرد. آثار او گفت‌وگو و مباحثه را برمی‌انگیزد، در عین اینکه به نرمی از اعتقادات دگم نیز می‌گریزد.»

ایزلر نیز معتقد است این افتخار برای اوست که شخصا در این اقدام مشارکت دارد و این فرصت را داشته که آثار تناولی را به‌صورت نسخه اصل ببیند.

او ادامه داد: «به‌عنوان یک‌کودک قبل از سال۱۹۷۸ که ایران را ترک کردم آثار تناولی را در موزه هنرهای معاصر تهران از نزدیک دیده بودم.»

مریم آیسلر، مجموعه‌دار مقیم لندن و از دیگر حامیان این نمایشگاه در مورد آثار تناولی می‌گوید: «موزه دیویس قادر خواهد بود تا آثار غنی و زیبای یکی از بزرگ‌ترین هنرمندان حال حاضر ایران و فلسفه پشت آن را به نمایش بگذارد. پرویز تناولی هنرمندی است که بدون شک، الهام‌بخش نسل‌های زیادی از هنرمندان جوان داخل و خارج از کشورش بوده است.»

تناولی در سال‌جاری در ایران هم نمایشگاهی برپا کرد. او در آخرین هفته آبان، نمایشگاهی از مجموعه «شاعر»های خود را در گالری اعتماد به نمایش گذاشت و در کنار آن، جدیدترین کتاب خود را با عنوان «شاعر»، رونمایی کرد. سال پیش هم نمایشگاه انفرادی‌ای با عنوان «مجسمه‌های کوچک» به همراه کتاب «تاریخ مجسمه‌سازی در ایران» در گالری «ماه مهر» برپا کرد. تناولی در آثارش از دو رکن بسیار اساسی فرهنگ ایرانی- اسلامی، یعنی ادبیات و معماری الهام می‌گیرد. او متولد سوم‌فروردین سال۱۳۱۶ در تهران در محله دروازه‌شمیران است.

او در مجسمه‌سازی یک پیشروست. به گفته ریچارد اتینگهاوزن، اولین موضوعی که در مورد مجسمه‌های او به ذهن می‌رسد، این است که این آثار واقعا «هستند» و این بودن را، نیرومند به چشم می‌کشند. در این میان، مجسمه‌های «هیچ» او، جایگاه منحصربه‌فردی در آثارش دارند. نزدیک ۵۰سال از ساخت اولین نمونه‌های «هیچ» می‌گذرد. این گرایش، یعنی پناه‌بردن به کلمات و حروف در تاریخ ایران سابقه داشته؛ به‌طوری‌که در میان طبقات صوفیه گروهی خود را حروفیه می‌نامیدند که به قدرت حروف و کلمات آگاهی داشتند و گروهی دیگر نقطویه نام داشتند که از آن هم فراتر رفته و به نقطه رسیده بودند. در آثار تناولی این کلمه در قالب تکی یا ترکیبی ساخته شده است. «هیچ»های ترکیبی شامل مجسمه‌هایی چون هیچ و قفس، هیچ و صندلی، هیچ و میز، هیچ خوابیده، قفس هیچ، فرهاد و هیچ و حتی دیوار هیچ هستند که در دهه‌های ۴۰ و ۵۰ شمسی ساخته شده‌اند.

آنجلینا جولی در کردستان عراق

شرق: آنجلینا جولی در دیداری که روز یکشنبه به‌عنوان سفیر صلح سازمان‌ملل، از یکی از کمپ‌های پناهندگان در کردستان عراق داشت، از جامعه جهانی درخواست کرد تا از پناهندگان سوریه و عراق حمایت مالی بیشتری کنند و به این ترتیب از یک فاجعه انسانی دیگر جلوگیری کنند. او اعلام کرد جامعه بین‌المللی در انجام وظیفه خود برای حفاظت از غیرنظامیان آسیب‌دیده از جنگ در شمال عراق و سوریه شکست خورده است.

سازمان پناهندگان سازمان‌ملل (UNHCR) که با کمبود بودجه بسیار شدید روبه‌رو شده است در یک کنفرانس خبری اعلام کرده که سال گذشته تنها نیمی از مبلغ ۳۳۷میلیون‌دلار لازم برای تامین سرمایه برنامه حمایت از پناهندگان داخلی عراق و سوریه را دریافت کرده است و به همین دلیل، بدون دریافت کمک‌های بیشتر، وضعیت ناپایدارتر و نگران‌کننده‌تر از قبل خواهد شد.

جولی در پنجمین سفرش به کشور عراق به‌عنوان سفیر سازمان UNHCR به رسانه‌ها گفت: اینکه می‌بینم از زمان آخرین بازدیدم از عراق تا به حال چقدر وضعیت انسانی این کشور بدتر شده، شوک‌آور است.

طبق اعلام UNHCR بیش از هفت‌میلیون شهروند سوریه و تقریبا دومیلیون عراقی از زمان آغاز جنگ داخلی سوریه و حملات گروه تندرو داعش در داخل کشور آواره و بی‌پناه شده‌اند. تقریبا چهارمیلیون پناهنده سوری در حال سفر به کشورهای همسایه ترکیه، لبنان، مصر، عراق و اردن برای پیداکردن سرپناه هستند.

جولی تاکنون چهاربار به عراق سفر کرده است و سال ۲۰۰۹ نیز در سفر به این کشور از اردوگاهی در شمال بغداد دیدن کرده بود.

معرفی برندگان اتحادیه بازیگران آمریکا

«بردمن» جایزه بهترین تیم بازیگری را کسب کرد

شرق: فصل جوایز هالیوود ادامه دارد و به مرور زمان، جوایز مهم‌تر هم از راه می‌رسند. دیروز نوبت اتحادیه بازیگران آمریکا بود تا در بیست‌ویکمین مراسم سالانه خود، بهترین‌ها را اعلام کنند. «بردمن» و سریال «خانواده مدرن» که با چهار نامزدی رکورددار مراسم امسال بودند، بیشترین امید را به کسب جوایز این دوره داشتند؛ هرچند این سریال موفق به دریافت هیچ جایزه‌ای نشد.

در مراسم امسال ادی ردمایِن برای بازی در نقش پروفسور هاوکینگ در فیلم «تئوری همه چیز» جایزه بهترین بازیگر مرد را گرفت و جولین مور هم عنوان بهترین بازیگر زن را برای «هنوز آلیس» به دست آورد. فیلم بردمن هم جایزه بهترین تیم بازیگری را به خود اختصاص داده و همه گروه خود را صاحب جایزه کرد و در تلویزیون هم، این سریال تاریخی «داون تاون ابی» بود که بهترین آنسامبل بازیگری شد. در بخش بازیگران مکمل هم، جی‌کی سیمونز و پاتریشیا آرکت به‌ترتیب برای فیلم‌های «ضربه شلاق» و «پسربچگی» بهترین، لقب گرفتند. کوین اسپیسی هم برای بازی‌اش در سریال «خانه پوشالی» که شیفته‌های زیادی پیدا کرده است، بهترین بازیگر سریال شد.

جایزه یک عمر دستاورد بازیگری هم به دبی رینولدز، بازیگر فیلم موزیکال «آواز زیر باران»، اهدا شد که ۶۶سال سابقه بازیگری در تلویزیون و سینما دارد.

با طنین ساز کیهان کلهر و آواز معتمدی

شب آمستردام، ایرانی می‌شود

شرق: سالن بزرگ موسیقی شهر آمستردام هلند، معروف به «موزیک خباو» جمعه دهم‌بهمن مصادف با سی‌ام ماه‌ژانویه شاهد اجرای دو کنسرت با هنرمندی کیهان کلهر و محمد معتمدی خواهد بود.

در این شب که شب موسیقی ایران نام‌گذاری شده، ابتدا محمد معتمدی کنسرت قصیده را که تلفیقی از موسیقی ایرانی و موسیقی فلامنکوی اسپانیا است، با همکاری سینا جهان‌آبادی و حبیب مفتاح‌بوشهری و هنرمندانی از کشور اسپانیا به روی صحنه خواهد برد. محمد معتمدی که پیش از این کنسرت قصیده را در بسیاری از فستیوال‌های معتبر موسیقی به روی صحنه برده، برای باردوم به دعوت فستیوال فلامنکوی آمستردام به روی صحنه خواهد رفت که این اجرا از سوی برگزارکنندگان فستیوال «ملاقات موسیقی فلامنکو با موسیقی ایرانی» نام‌گذاری شده است.

و اما بخش دیگر شب موسیقی ایرانی آمستردام به اجرای مشترک کیهان کلهر و هنرمند کشور ترکیه، اردال ارزنجان اختصاص خواهد داشت که این کنسرت نیز از سوی برگزارکنندگان فستیوال با عنوان «ملاقات شرق با شرق» نام‌گذاری شده است.

سالن موزیک خباو، مرکز اصلی اجرای موسیقی شهر آمستردام هلند است و این برنامه به دعوت فستیوال دوسالانه موسیقی آمستردام به اجرا درخواهد آمد.

آلبوم «سه عود» منتشر شد

شرق: آلبوم موسیقی «سه عود» همچنان‌که از نامش پیداست، شامل نوازندگی شهرام غلامی، امید توفیقی و یاسمین شاه‌حسینی با ساز عود به‌همراه بهنام معصومی، نوازنده سازهای کوبه‌ای روانه بازار موسیقی شده است. این اثر از سوی موسسه نغمه‌حصار منتشر شده و از شش‌قطعه «شیدایی»، «سلوک»، «سرمستی»، «برفراز لاجوردی»، «بلوچ» و «لیلی» تشکیل شده است. آلبوم«سه عود» در استودیو سورینت ضبط شده که صدابرداری، میکس و مسترینگ آن را آرش عادل‌پور برعهده داشته است. رامین صدیقی در مقدمه این آلبوم نوشته است: «نگاه‌رایج به بربت و شیوه به‌کارگیری این ساز در آثار اغلب هنرمندانمان، تصویری از یک‌ساز کم‌انعطاف و محدود پدید آورده است که تنها به‌خاطر قدمت تاریخش برای آن حرمت قایلیم همچون پیشکسوتی که در مقابلش می‌ایستیم و برایش احترام قایلیم اما در دل، دیگر از او انتظار چندانی نداریم. سه عود در موسیقی ما، تجربه دیگری است. با رنگبندی و صدادهی‌هایی از این ساز مواجه می‌شویم که ورای پیش‌داوری‌هایمان است. رنگین‌کمانی که با آگاهی عمیق شهرام غلامی از ویژگی‌های ناشناخته بربت ساخته و کشیده شده است. شاید برای آنها که مجال تجربه دیدن اجرای زنده «سه عود» را داشتند باورش راحت‌تر باشد که آنچه در اینجا شنیده می‌شود حقیقتا قابلیت‌هایی است که بی‌هیچ ترفندی از دل عودها بیرون می‌آید.»

(فرآورده های نفتی سرمایه ملی است)

فراخوان مناقصه عمومی دو مرحله‌ای

نوبت دوم

شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده های نفتی ایران

شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران

مناقصه گزار: شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران– مدیریت بازرگانی

موضوع مناقصه: خرید تعداد ۳۵ ست لوازم پشتیبان‌گیری Tape همراه با نصب و راه اندازی و آموزش در تهران و شهرستانها طی تقاضای شماره DSD-93182-TR ابزار پشتیبان گیری Tape

تاریخ، مهلت نشانی محل دریافت و تحویل استعلام کیفی مناقصه گران: از کلیه تامین کنندگان مرتبط دعوت می گردد حداکثر ظرف مدت دو هفته از تاریخ انتشار آخرین آگهی روزنامه با مراجعه به سایتهای WWW.IETS.MPORG.IR و WWW.MONAGHESE.NIOPDC.IR بخش مناقصات ستاد نسبت به تکمیل فرم ارزیابی کیفی مربوط به مناقصه گران اقدام و این فرم را به همراه سایر مدارک درخواستی به اداره خریدهای داخلی این شرکت واقع در تهران خیابان ایرانشهر شمالی روبروی پارک هنرمندان جنب خیابان برادران شاداب پلاک ۱ طبقه دوازدهم تحویل نمایند تلفن های تماس: ۸۸۳۲۷۰۸۵-۸۴۱۲۱۰۴۸

تضمین شرکت در مناقصه: ارائه ضمانتنامه معتبر بانکی و یا اصل رسید وجه واریزی مبلغ ۲۷۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال به حساب این شرکت قابل قبول می باشد.

روابط عمومی شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران

(درست مصرف کنیم تا همیشه مصرف کنیم)

چهره روز

وزیر ارشاد:

برابر فشارها عقب‌نشینی نکردیم

● وزیر ارشاد عنوان کرد با وجود اینکه برخی تلاش کردند با جوسازی، این وزارتخانه را تحت فشار قرار دهند، این نهاد در برابر فشارها عقب‌نشینی نکرده است.

علی جنتی، وزیر ارشاد صبح دیروز، ششم بهمن از دبیرخانه سی‌وسومین جشنواره فیلم فجر بازدید کرد. او در این دیدار گفت: «جشنواره بی‌حاشیه امکان ندارد و احساس می‌کنم برخی رصد می‌کنند تا نقطه‌ضعفی را یافته و حتی برخی نقاط قوت را نقطه‌ضعف گزارش کنند. این افراد پس از رای هیات انتخاب می‌گویند این ترکیب چنان است و وقتی داوری هم انجام می‌شود، همین حرف‌ها را می‌زنند.» وزیر ارشاد با اشاره به ارایه بعضی اطلاعات غلط به برخی از نمایندگان مجلس‌شورای‌اسلامی، اظهار کرد: «برخی با جوسازی تلاش کردند از طریق اطلاعات اشتباه، وزارت ارشاد را تحت فشار قرار دهند. در این میان عده‌ای گفتند وزارت ارشاد در برابر این فشارها عقب‌نشینی کرد، در صورتی که اینگونه نیست. ما درباره فیلم‌ها بر اساس دیدگاه خودمان عمل می‌کنیم. تعدادی از آثار سینمایی، بخش‌های قابل‌اصلاح دارند و ما نباید کاری کنیم فعالیت‌های مثبت انجام‌شده در فضای سینما، تحت‌الشعاع این امر قرار گیرد.» او با اشاره به فیلم «قصه‌ها» یادآور شد: «برخی فیلم «قصه‌ها» را سیاه‌نمایی دانستند در صورتی که یک اثر سینمایی باید واقعیت اجتماع را مطرح کرده و اگر فیلمساز واقعیت‌ها را مطرح نکند پس چه باید انجام شود؟»

ادامه از صفحه ۹

مخاطب ایرانی ترجیح می‌دهد تعامل نکند

در بخش ویدئو، هانیه توسلی و مهدی احمدی که از دوستانم هستند، انتخاب شدند چون مهدی احمدی در کارهایش به نگارگری ایرانی رجوع کرده و می‌دانستم این فرهنگ را می‌شناسد و هانیه توسلی هم مطالعه می‌کند و مدام در مورد کتاب حرف می‌زند، به همین دلیل وقتی طرح را به او نشان دادم، خوشش آمد و زمستان پارسال ویدئوها را فیلمبرداری کردیم. قرار بود این کار خیلی زودتر شروع شود، اما مجوزهایش به تاخیر افتاد تا اینکه از آخر تابستان بخش تولید کار شروع شد و در نهایت به این ترکیب رسیدیم. این ترکیب برای من جذابیت‌های زیادی داشت. تک‌تک اعضای گروه با خودشان چیزهایی آوردند که به کار ضمیمه شد و برایم جذاب است، مثلا بابک حمیدیان، نوید هدایت‌پور، نورا هاشمی و نیکو ترخانی هرکدام کنش‌ها و جزییاتی به کار اضافه کردند که بخش بزرگی از آن پیشنهاد خودشان بود.

چه چیزهایی در روند کار تغییر کرد؟

اسکلت کلی کار همین بود اما اکت‌ها و شکل بیان عوض شد.

شکل بیان چگونه بود؟

آنقدر تنوع بیان نداشت. خودم به‌شخصه اگر تنها کار می‌کردم، منوتون کار می‌کردم ولی دوست دارم در کار گروهی سهم اعضا دیده شود. حتی از شب اول تا شبی که شما کار را دیده‌اید، تغییراتی در آن به‌وجود آمده است، مثلا شکل تک‌گویی جواد مولانیا وقتی از طبقه‌پایین به طبقه‌بالا می‌آید، چندین‌بار عوض شد یا سکانس کابوس پنج‌بار تغییر کرد.

در برخی از انتقادهای مردم عنوان شده بود با اینکه مخاطب هم در کار دخیل می‌شود، اما صوری است چون صحنه‌ها از پیش تعیین‌شده هستند.

افراد معترض اغلب کسانی هستند که عبارت مشارکتی یا تعاملی را به‌عنوان یک معنای تخصصی نمی‌شناسند و تصور می‌کنند قرار است به‌عنوان بازیگر وارد صحنه شوند اما من این سوال را می‌پرسم اگر در صحنه‌ای که نورا هاشمی دست یکی از مخاطبان خانم را می‌گیرد تا روی صندلی بنشیند، این مخاطب حرف بزند، چه کسی جلویش را می‌گیرد؟

کسی مانع این کار نمی‌شود؟

خیر. مخاطب ایرانی ترجیح می‌دهد تعامل نکند اما در یکی از اجراها وقتی نیکو ترخانی کتابچه را به یکی از خانم‌های تماشاگر داد تا نامش را بنویسد، او بدون تامل گفت: «نامی که مرا بدان می‌خوانند یا نامی که دوست میدارم بدان خوانده شوم؟» مساله من انتخاب شخصی مخاطب است. من چیزی را بر او تحمیل نمی‌کنم.

پس پیش‌بینی این اتفاق‌ها را هم کرده بودید؟

معلوم است. من با آغوش باز منتظر بودم این اتفاق بیفتد.

بابک حمیدیان در نشست خبری گفت لزومی ندارد حتما مخاطب عام به دیدن این اثر بیاید. آیا شما هم با این نظر موافقید؟

خیر. آن وجهی که می‌گویم ناامید نشده‌ام، همین‌جاست چون هنوز امیدوارم مخاطب عامی بیاید و به این حوزه علاقه‌مند شود. شاید بتوانیم خیلی کم، سلیقه او را تغییر دهیم.